

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/205/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120213060
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120213060.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: O. O., E.. XX.X.XXXX, I. A. Š. XXX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 p r o t i žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokát so sídlom Bratislava, Majernikova 3/A, IČO: 42185190, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1541,77 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 18.11.2020 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 3.260,82 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa z dôvodu, že v predchádzajúcom spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 16Csp/315/2017 bola ako spotrebiteľka úspešná pri uplatnení nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. V žalobe odcitovala časť odôvodnenia rozsudku súdu druhej inštancie - Krajského súdu Prešov 24Co/11/2019 zo dňa 25.6.2020 o tom, že v príslušnej zmluve o spotrebiteľskom úvere absentovali náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a/, e/, g/ zákona č. 258/2001 Z.z. a preto s poukazom na § 4 ods. 2 písm. g/ citovaného zákona sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd v predchádzajúcom spore poukázal na to, že žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 1.327,76 Eur, zaplatila 4702,72 Eur a preto na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 3374,96 Eur. Žalobkyňa v tejto žalobe poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu primeraného finančného zadostučinenia a jeho výšku odôvodnila sumou, o ktorú sa chcel žalovaný bezdôvodne obohatiť na jej úkor.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť. V písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že primerané finančné zadostučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu a prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Podľa žalovaného bolo by to v prípade premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Cieľom inštitútu je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany nie len deklaráciu porušením. Vyslovil názor, že predchádzajúce súdne rozhodnutie, na ktoré poukázal žalobca, má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Navyše žalobkyni žiadna ujma nevznikla a preto v prípade priznania nároku by došlo k hrubej nerovnováhe medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Žiadal tiež zohľadniť

lahostajnosť žalobkyne, keď sama v rámci kontraktačného postupu svojim podpisom vyhlásila, že so zmluvou súhlasí, bola oboznámená so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia subjektu správajúcemu sa ľahostajne v žiadnom prípade nemožno podľa žalovaného chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie.

3. Žalobkyňa právo na repliku nevyužila.

4. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 16Csp/315/2017 a zistil tento skutkový stav:

5. Strany uzavreli XX.XX.XXXX formulárovú zmluvu o úvere pod č. XXXXXXXX, ktorou žalovaný ako veriteľ poskytol žalobkyňi úver 40.000 Sk (1327,76 Eur) za poplatok 38.000 Sk (1.261,37 Eur) a žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť žalovanému 78.000 Sk (2.589,13 Eur) v 12 mesačných splátkach po 6.500 Sk (215,76 Eur) od 13.12.2005.

6. Dňa X.XX.XXXX podala žalobkyňa na tunajší súd žalobu voči žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3374,96 Eur a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v tom znení, že dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak ako je uvedené v zmluve, pričom tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné 2/3 zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Žalobkyňa žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia odôvodnila s odkazom na § 4 ods. 2 písm. g/ a § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. zákona o spotrebiteľských úveroch. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 16Csp/315/2017.

7. Rozsudkom tohto č.k. 16Csp/315/2017-169 zo dňa 28.2.2019 bolo konanie v časti o zaplatenie sumy 114,44 Eur v dôsledku späťvzatia žaloby v tejto časti zastavené. Žalovaný bol zaviazaný vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 3.260,82 Eur aj s úrokmi z omeškania a vyhovené bolo aj žalobe o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súd vyhodnotil predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako spotrebiteľskú zmluvu a žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel s poukazom na to, že v danej zmluve chýbali náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 písm. a/, e/, g/ zákona č. 258/2001 Z.z. (suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť a ročná percentuálna miera nákladov v prípade, ak nie je uvedená spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov) a preto s poukazom na § 4 ods. 2 písm. g/ citovaného zákona spotrebiteľský úver považoval za bezúročný a bezpoplatkový. Žalobkyňa teda mala vrátiť žalovanému len 1327,76 Eur ako sumu poskytnutého úveru, zaplatila mu však až 4.702,72 Eur.

8. V dôsledku odvolania žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 24Co/11/2019-189 zo dňa 25.6.2020 potvrdil výrok napadnutého rozsudku o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a zmenil výrok o vydaní bezdôvodného obohatenia tak, že zaviazal žalovaného na zaplatenie len sumy 1719,05 Eur s úrokmi z omeškania a v prevyšujúcej časti tento nárok zamietol. Súhlasil pritom s právnym posúdením základu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia súdom prvej inštancie a konštatoval, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobkyne o sumu 3.374,96 Eur, čo je rozdiel medzi jej úhradami 4.702,72 Eur a poskytnutým úverom 1327,76 Eur. V časti nad priznanú sumu 1.719,05 Eur však žalobu zamietol

z dôvodu uplynutia 10 ročnej objektívnej premlčacej doby pri úhradách žalobkyne vykonaných do 08.12.2007 a teda uznal v tejto časti dôvodnosť námietky premlčania vznesenej žalovaným. Rozsudok sa stal právoplatným 07.09.2020.

9. Je nepochybné, že predmetná zmluva o úvere uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

10. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

15. Navyše je potrebné vychádzať aj zo systematického výkladu a v tejto súvislosti posúdiť a vyhodnotiť formuláciu celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a vychádzať najmä z jeho prvej vety, v ktorej je jasne uvedené, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi jeho práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa na súde domáhať ochrany svojho práva. Vetu tretiu citovaného zákonného ustanovenia je teda potrebné vykladať aj s ohľadom na znenie tejto prvej vety § 3 ods. 5. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016, v ktorom Najvyšší súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

16. Krajský súd v Prešove vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najnovšie aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 sa s týmto názorom stotožnil a uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje“.

17. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd prvej inštancie preto rešpektuje vyššie uvedený vyslovený právny záver. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia povinností žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľovi, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku a argumentácia žalovaného je nedôvodná.

18. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a

rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože nevyplýva to zo znenia ustanovenia § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z.

20. Ako vyplýva z odôvodnenia žaloby žalobkyňa sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia nie za určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v predchádzajúcom spore, ale len v súvislosti s porušením povinnosti žalovaného voči nej ako spotrebiteľke predstavujúcich porušenie zákona o spotrebiteľských úveroch a to neuvedenie úroku a RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Súd nepochybne to považuje za vážne porušenie povinností veriteľa voči spotrebiteľovi. Žalobkyni však už bola čiastočne priznaná náhrada jej majetkovej ujmy, ktorá týmto porušením zákona jej vznikla a to v rozsahu 1719,05 Eur predchádzajúcim rozsudkom súdu druhej inštancie. Ten taktiež predstavuje určité zadosťučinenie pre žalobkyňu. Súd preto považoval za dôvodné priznať žalobkyni finančné zadosťučinenie v rozsahu, v ktorom bola jej žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnutá z dôvodu premlčania, čo predstavuje sumu 1541,77 Eur. Túto sumu súd považuje za primeranú, spĺňajúcu funkciu satisfakcie pre žalobkyňu a sankcie pre žalovaného a preto žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Žalovanému súd pripomína jeho vlastné vyjadrenie k žalobe, v ktorom sám uznáva dôvodnosť inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v prípade nemožnosti nápravy porušenia práva pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia čo je aj tento prípad.

21. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Keďže rozhodnutie záviselo od úvahy súdu platí zásada, že žalobca bol v spore úspešný a preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanému, nakoľko súd nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

22. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.